

Are amateur football players really amateur?: An investigation on professionalisation trend of amateur football

Amatör futbolcular gerçekten amatör mü?: Amatör futbolun profesyonelleşme eğilimi üstüne bir araştırma

Mert Kerem Zelyurt¹

Abstract

In Turkey football is the most intriguing sport branch that ensure the growing interest of active participation in amateur football player. It is seen that amateur soccer leagues in Turkey consist of Regional Amateur League (BAL), Super Amateur, First Amateur and Second Amateur leagues. Today which amateur football gains economic value and includes the element of hidden professionalism, it is seen that the concept of amateurism must come up for discussion. Although amateurism means anti-professional, it can be seen that in amateur football leagues' players provide income from this job. The purpose of the research; is to seek answer to the question which forms the basis question of the research "Is there the element of "income" which belongs to occupational property of professional football in amateur football?".

The research consists of two parts. In the first part of the research the concept of amateurism were tried to discuss in relation with different concepts, profession of amateur football player as being a job was examined. In the question application which forms the second part, in 2013 Novemver-December, the data obtained from 148 people who are playing in amateur

Özet

Türkiye'de futbolun en çok ilgi gören spor dalı olması, amatör futbolculuğa olan aktif katılım ilgisinin artmasını sağlamaktadır. Türkiye'de amatör futbol liglerinin Bölgesel Amatör Lig (BAL), Süper Amatör, Birinci Amatör ve İkinci Amatör liglerinden oluştuğu görülmektedir. Amatör futbolun gizli profesyonellik unsuru içerdiği günümüzde amatörlük kavramının tartışmaya açılması zorunlu görünmektedir. Amatörlüğün profesyonel karşıtı bir anlam taşımaya rağmen amatör liglerdeki oyuncuların bu işten gelir sağladıkları görülebilmektedir. Araştırmanın amacı; araştırmanın temel sorusunu oluşturan, "Amatör futbolculukta, profesyonel futbolculuğun mesleki özelliğine ait olan "gelir" unsuru bulunmakta mıdır?" sorusuna cevap aramaktır.

Araştırma iki bölümden oluşmaktadır. Araştırmanın ilk bölümünde amatörlük kavramı farklı kavramlarla ilişkilendirilmeye çalışılmış, amatör futbolculuğun bir meslek haline gelişi irdelenmiştir. İkinci bölümü oluşturan anket uygulamasında, 2013 Kasım-Aralık aylarında İstanbul ve Edirne'de amatör liglerde oynayan ve "basit tesadüfi örnekleme" yöntemiyle seçilen 148 kişiden elde edilen veriler, SPSS 17 istatistik programında değerlendirilerek Frekans tablo ve

¹ Ph.D., İstanbul Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü, k.zelyurt@gmail.com

leagues in İstanbul and Edirne and were choosen by "simple random sampling" method, evaluated by SPSS 17 Statistics Program and were analysed in the form of Frequency Table and Crosstable. The results of the research are as follows: The width of the age group that amateur football appeals is conspicuous (Table 1). % 68 of participants provide income from amateur football. It is observed that top amateur league players provide more income (Table 3 and Table 5). It is emerged that % 66,2 of participants see football as a job (real job+exstra job); players who see football as their real job concentrated on especially in BAL League players; % 29,1 of participants see football as a hobby (Table 4). It is observed that % 73,6 of participants train 3 days in a week and more than 3 days in a week with their teams; 36 people from 37 people playing in BAL league train 5 or 6 days in a week (Table 6). It is emetged that amateur football which shows a feature of an employment area and which can be seen the process of regularly going work and earning income isolated from the meaning of amateurism and includes hidden professionalism.

Keywords: Amateurism; Football; Play, Mass Sport; Elite Sport; Hidden Professionalism; Professionalisation; Income

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Giriş

Dünyada belki de 3 milyardan fazla alıcısı olan futbolun en çok kitlesel ilgi çeken spor dalı olması, onu aynı zamanda seyirlik değil, geniş kitlelerin aktif sporcu olarak katılım göstermek istediği bir alan yapmaktadır. Türkiye’de futbolun 4 profesyonel lig kategorisi, 4 amatör lig kategorisiyle dikey; her kategorinin içinde de yatay ve coğrafi anlamda örgütlenmiş olması da bu ilginin bir göstergesidir. Futbola aktif katılım artışının toplumsal kitlelere yarışmacı spor imkanı sağlayan amatör futbol liglerinde meydana geldiği görülmektedir. TFF verilerine göre; 2008-2009 sezonunda 222.507 olan amatör futbolcu sayısı, 2009-2010 sezonunda %7.9 artış ile 240.245'e çıkarken, 2008-2009 sezonunda 32.000 civarında olan "Herkes için Futbol" lisanslı futbolcu sayısı 221.769'a yükselerek bir yıllık sürede ulaşılması güç bir artış sağlamış; 2009-2010 sezonunda 4431 profesyonel futbolcu ile birlikte toplam 466.445 lisanslı futbolcu sayısına ulaşılmıştır

Çapraz tablo şeklinde analiz edilmiştir. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar şu şekildedir: Amatör futbolun hitap ettiği yaş grubunun genişliği göze çarpmaktadır (Tablo 1). Deneklerin %68’inin amatör futbolculuktan gelir sağladığı görülmektedir. Üst amatör lig oyuncularının daha fazla gelir sağladığı görülmektedir (tablo 3 ve tablo 5). Deneklerin %66,2’sinin futbolu iş (asıl iş + ek iş) olarak gördüğü; futbolu asıl işi görenlerin özellikle BAL ligi oyuncularında yoğunlaştığı; deneklerin %29,1’inin ise futbolu hobi olarak gördüğü ortaya çıkmaktadır (tablo 4). Deneklerin %73,6’sının takımıyla haftada 3 gün ve 3 günden fazla; BAL ligi’nde oynayan 37 kişiden 36’sının haftada 5 ya da 6 gün antrenman yaptığı görülmektedir (Tablo 6). Düzenli işe gitme sürecinin görüldüğü ve gelir elde edilen bir istihdam alanı özelliği taşıyan amatör futbolculuğun amatörlük anlamından soyutlandığı ve gizli profesyonellik içerdiği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Amatörlük; Futbol; Oyun; Kitle Spor; Elit Spor; Gizli Profesyonellik; Profesyonelleşme; Gelir

(<http://www.tff.org/Default.aspx?pageId=200&ftxtId=10581>, 02.11.2013). 2012-2013 futbol sezonunda faal lisanslı amatör futbolcu sayısı bir önceki sezona göre 42 bin 394 artarak 273 bin 382'ye ulaşmış; Amatör futbolcu sayısındaki yüzde 18'lik artışla, aynı zamanda TFF tarihinde son 20 yılın en yüksek oranı gerçekleşmiştir (<http://www.tff.org/Default.aspx?pageId=200&ftxtId=18363>, 02.11.2013).

Futbolun ticari değerinin yükseldiği bir süreçte futbolda amatörlük kavramının bundan nasıl etkileneyeceği de önemli bir sorunu oluşturmaktadır. Amatör futbolun üst kademelerinin ekonomik bir sektör haline geldiği bir süreçte (Wahl, 2005:105), “amatörlük” kavramının içeriğinin tartışılmalı bir durum sergileyeceği açıktır. Çeşitli branşlarda amatörlüğün gizli profesyonelliğe dönüşmesi süreci (Erkal, Güven, Ayan, 1998:205) de amatörlüğün kavramsal açıdan irdelenmesini zorunlu kılmaktadır.

Sporcunun kendi malzemelerinin bakım ve onarımını dahi üstlendiği amatör futbola (Teoman, 2001:92) dair gözlemlere bakıldığında amatör futbol liglerinde oynayan futbolcuların bu işten ücret aldıklarına rastlanabilmektedir. Bu durumda; zevk ve serbest zaman faaliyeti olarak yapılan gelir unsuru içermeyen, daha çok oyun özelliği ağır basan “amatörlük” faaliyetinin işleyişte tanımından soyutlandığı görülmektedir. En alt amatör liglerden en yukarı 8 futbol liginin örgütlendiği bir ontolojik bağlamda, “amatör futbol”un profesyonellik (mesleki) bağlamında değerlendirilecek maddi kazanç unsuru açısından nasıl bir durum sergilediği bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı; araştırmanın temel sorusunu oluşturan, “*Amatör futbolculukta, profesyonel futbolculuğun mesleki özelliğine ait olan “gelir” unsuru bulunmakta mıdır?*” sorusuna cevap aramaktır.

Amatörlük Kavramı

Amatör “bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan, hevesli, meraklı (kimse), özengen, profesyonel karşıtı”, “bir işi meslek veya alan uzmanı olmadan yapan” olarak tanımlanırken; profesyonel “bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan (kimse), amatör karşıtı” (http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.527442533af147.01983225, 02.11.2013) şeklinde tanımlanmaktadır.

“Amatör sözcüğünün son yıllarda önemli bir dönüşüme uğradığı görülmektedir. Geç 1800 ve erken 1900'lü yıllarda “amatör”, spora dışsal ödül (extrinsic reward) kaygısından ziyade katılıma içkin değerlerle (intrinsic value) katılım gösteren “centilmen” (gentleman) sözcüğüyle aynı anlama geliyordu. Bugün ise amatörizm kavramının üzerine iki yüzlülüğün belirsizliği çökmektedir. Amatör

spor dünyası daha çok “profesyonel spor” gibi işlemektedir” (Bryant ve McElroy, 1997:69). Bugün Amerika Birleşik Devletlerinde üniversite sporlarını organize eden kuruluş olan NCAA² ve olimpiyat komitesi USOC³ gibi amatör sporu idare eden karteller bulunmakta; bu kuruluşların işleyişleri amatörlük ideali bağlamında tartışma konusu yapılmaktadır (Bryant ve McElroy, 1997:69). Amatörlük felsefesinin ahlaki boyutunu anlamak açısından Bourdieu’nün ifadeleri açıklayıcı olmaktadır:

Aristokratik bir felsefi boyut olan amatörlük teorisi, sporu, sanatsal faaliyet tarzında olan, ama gelecekteki şeflerin erkeklik erdemlerini ortaya çıkarmaya sanattan daha elverişli olan, çıkar gütmeyen bir pratik haline getirir: spor, “kişilik oluşturma” ya ve gerçek şeflerin özelliği olan yenme istencini (“will to win”), ama kurallara göre yenme istencini aşulamaya muktedir bir cesaret ve erkeklik okulu olarak kavranır-fair play’dir bu; ne pahasına olursa olsun zafer aramanın bayağılığına tamamen karşıt, şövalyeye yetenek (Bourdieu, 1997:164).

Türkiye’de futbolda profesyonelliğe geçişin 1951 yılında gerçekleştiği düşünüldüğünde, 1903 yılında İstanbul Futbol Birliği’nin kuruluşundan itibaren 48 yıl kadar futbolun amatör statüde kaldığı anlaşılmaktadır. Amatör olarak icra edilir görünmesine karşın, futbol tarihindeki bazı münferit olaylara bakıldığında, eylem tarzında profesyonelliği çağrıştıran bazı olaylara da rastlanmaktadır. İttihat ve Terakki Partisi’nin iktidarda olduğu 1914 yılında Talat Paşa’nın başkanı olduğu kulüp Altınordu ve Fenerbahçe arasında yaşanan olay, amatör futboldaki gizli profesyonelliğe işaret etmesi açısından tarihsel bir veridir:

1914 yılında, Fenerbahçeli Otomobil Nuri, aralarında büyük golcü Bekir’in de bulunduğu altı arkadaşını ayartır ve Altınordu takımına götürür. O dönemde Altınordu en zengin ve en forslu takımdır. Çünkü başkanı, Talat Paşa’dır. Eğer Fenerbahçe’den kopan futbolcular İttihatçysa ve Talat Paşa’nın gül hatırı artı kara kaşı kara gözü için takım değiştirmişlerse, Türkiye’de profesyonel futbolun yaşı biraz daha küçüktür. Eğer üç beş kuruluş para alarak geçmişlerse, Türkiye’de profesyonel futbol 1914 doğumludur. Öyle ya da böyle, “Altınordu vakası” özel koşulların ürünüdür. 1910’lu ve hatta 1920’li yıllarda profesyonel ilişkiler hemen hiç gündeme gelmez (Kozanoğlu, 1996:25).

Türkiye futbol tarihinde bir başka profesyonellik tartışmasının da 1930’lu yıllara denk geldiği görülmektedir. Dönemin gazetelerinin profesyonellik konusundan günün meselesi olarak bahsettiği ileri sürülmektedir. Galatasaray ve Fenerbahçe’nin bazı oyuncularını profesyonelliğe değer biçmişlerdir. Dönemin spor yöneticilerinden Ulvi Yenal da 1936 yılında bir dergiye yazdığı yazıda, profesyonelliğin o günün koşulları için bir emrivaki olduğundan bahsetmekteydi. Güneş kulübü bu

² NCAA: National Collegiate Athletics Association (Amerikan Kolej Sporları Kurumu).

³ USOC: United States Olympic Committee (Amerika Birleşik Devletleri Olimpiyat Komitesi).

uygulamayı getiren kulüp olacaktı (Hiçyılmaz:48-49). Öyle ki, Hiçyılmaz'ın ifadesiyle, “Futbolcular, işleri futbol olduğu kabul edilerek hem işe yerleştiriliyor, işyerlerinde değil futbol alanında çalışarak ücret alıyorlardı. Üstelik bir zarf içinde” (Hiçyılmaz:48).

Türkiye’de modern futbolun erken dönem tarihsel verilerinin de gösterdiği gibi, Türk futbolunda amatörlüğün muğlak bir kavram olarak belirdiği görülmektedir. Günümüz futbolunda “amatörlük” fikrinin (idea) toplumsal gerçeklikle bire bir örtüşmemesini akla getiren gelir unsuru, amatörlüğü kavramsal olarak tartışmaya açmayı ve amatörlüğün işleyişteki görünümünü irdelemeyi gerektirmektedir. Amatör futbolculuğun doğru bir çözümlemesi için, amatörlüğün “oyun”, “elit spor” ve “kitle sporu” kavramlarıyla nasıl bir ilişkiye girdiğinin betimlenmesi zorunlu görünmektedir.

“Oyun”, “Kitle Spor”, “Elit Spor” Kavramları Açısından Amatörlük Ve Profesyonellik Ayrımları

Amatörlük ve profesyonellik arasındaki ayrımın temel sac ayaklarından birinin “oyun” kavramı olduğu söylenebilir. Buradaki tartışmanın düğümlendiği nokta, profesyonel veya amatör futbolun “oyunsallık” işlevinin ontolojisini ne düzeyde içerdiğidir. Huizinga'nın (2006:247) ifadesiyle, “Profesyonelin tutumu artık bir oyun tavrı değildir; kendiliğindenliğini ve tasasızlığını kaybetmiştir”. Bu ifadeden de belirgin bir şekilde anlaşılacağı gibi, profesyonellik ve amatörlük arasında, “oyun” bağlamında bir ayrışma da söz konusudur. Profesyonellikte, kendiliğindenlik (spontane) ve tasasızlıktan ziyade, çıkarlara yönelik bir güdülenme söz konusudur. Profesyonel sporunun tavrı Homo Ludens⁴’i çağırıştırır; profesyonel sporcu daha ziyade tipik bir Homo Economicus⁵’tur.

Huizinga’ya (2006:31) göre biçim açısından oyun, “olağan hayatın dışında yer aldığı hissedilen, özgür ve “kurmaca” ama yine de oyuncuyu tamamen içine çekme yeteneğine sahip bir eylem. Oyun her tür maddi çıkar ve yarardan arınmış bir eylemdir”. Yine Huizinga'nın (2006:25), oyunun, istendiğinde ihmal ve iptal edilebilecek bir özellik arz ettiği, keyfeker olduğu, serbestlik içerdiği ve “asıl” hayattan kaçmanın geçici bir faaliyet alanı olduğuna dair yorumundan yola çıkarsak; herhangi bir spor ya da amatör futbolun yaşantı dünyası, ekonomik ya da toplumsal bir çıkara dayandığı ölçüde oyundan uzaklaşmakta; maddi çıkardan arındırıldığı ölçüde de oyun niteliği kazanmaktadır.

⁴ Oyun oynayan insan. Bkz. Johan Huizinga, Homo Ludens: Oyunun Toplumsal İşlevi Üzerine Bir Deneme.

⁵ Her koşulda ekonomik çıkarını düşünen, kendisine yönelik en fazla faydayı sağlamak için rasyonel davranan insan.

“Oyun”un yapısı ise oyunun bazı yaptırımlarla sınırlandırıldığı oranda değişmektedir. Kuralsız oyun (play) kesin kurallarla sınırlandırıldığı düzeyde yerini “game” (kurallı oyun) kavramına bırakmakta; kurallı oyun ise bir kişi ya da takımın kazanıp diğer tarafın kaybettiği (zero sum) rekabetçi (competitive) bir özellik arz ettiğinde yarışma (contest) içeriğine bürünmektedir (Kretchmar, 2005: 161,170). İlerleyen kısımlarda irdelenecek olan kitle sporu ve elit sporu kavramları ise oyunun kurallı ve yarışmacı bir özellik arz edip etmemesi konusunda farklılaşmaktadır. Kitle sporunda kuralların oyunculara göre esnetilebilmesi, elit sporunda ise kuralların katı biçimde uygulanması söz konusudur (Amman, 2000:106-107). Ancak kitle sporunun “play”, “game” özelliğinin yanısıra “contest” özelliği de sergileyebileceğini kaydetmek gerekmektedir. Bir ilçede veteranlara yönelik ya da her yaştan insana yönelik düzenlenen eleme ya da lig usulü bir futbol turnuvası; hakemleriyle, belirli sporcu sayısı ve sınırlanmış kadrolarıyla yarışmacı (contest) bir özellik arz edebilir. Elit sporu ise sadece uzmanlaşmış “contest” bir içerikte sınırlandırılmıştır ve bu özelliği kendisini kitle sporundan keskin çizgilerle ayırır. Amatör futbolculuğun ise süreklilik arz eden “contest” yönüyle kitle sporu ve elit sporu arasında bir köprü işlevi gördüğü ileri sürülebilir. Haftada 3-4 gün yapılan 2-3 saatlik zorunlu antrenmanlar da düşünüldüğünde; “zorunluluk” içeren bu yönünün onu elit spora yaklaştırdığı söylenebilir.

“Amatörlük” konusunda önemli bir kavramsal tartışma, amatörlüğün “kitle sporu” ve “elit sporu” bağlamında nasıl değerlendirileceğiyle ilgilidir. “Elit sporcu için spor bir “iş” tir. Onun amacı yüksek bir performansa ulaşmak, rekor kırmak; böylece para ve statü kazanmaktır. Bütün bunlar elit sporcuyu, hayatını sürekli spor faaliyetine göre düzenlemek zorunda bırakır” (Amman, 2000:106). Elit sporcunun yaşamını spor faaliyetlerine göre düzenlemesi gerektiği; elit sporunun maddi kazanç ve mesleki bir durum sergilediği vurgulanmaktadır. Elit sporcu, yaptığı işten para alır (Kılıçgil, 1998:10). Başka bir açıklamaya göre elit sporcu, “Bireysel olarak ya da bir takımında yarışmalara katılan ya da katılmış olan bir okul takımı oyuncusu, bir profesyonel oyuncu veya ulusal ya da uluslararası düzeyde bir oyuncudur. Elit sporcunun sakatlanma riski yüksektir” (<http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/elite+athlete>, 08.11.2013).

“Elit sporcu” kavramıyla “profesyonel sporcu” kavramının birbiriyle örtüşen kısımları, ikisinin de yetenek seçimi sonucunda keşfedilmiş ve bir spor dalında uzmanlaşmış performans sporcusu olması bağlamına oturmakla beraber; bir kulübe bağlı performans sporcusunun katıldığı zorunlu antrenman süreçleri ve yarışmalardan “ücret al-a-mama” durumunun ise elit sporcu-profesyonel sporcu örtüşmesini engelleyen bir durum teşkil ettiği söylenebilir. Birçok spor dallarını içeren spor kulüplerinin alt yapılarında uzman antrenörler gözetiminde haftanın belirli günleri ve saatlerinde düzenli ve örgütlü antrenmanları tatbik eden, ulusal ve uluslararası spor müsabakalarına

katılan lisanslı genç sporcuların sporculuk sürecinde bazı yarışma ödülleri dışında herhangi bir ücret almadıkları da görülebilmektedir. Sporculuktan ücret almama durumunun, söz konusu sporcuların “elit sporu” ndan ziyade “kitle sporu” faaliyetlerine katıldığını ileri sürmek için yetersiz bir kanıt olduğu söylenebilir. Yetenek seçimi sonucu seçilmiş ve müsabık olan bu sporcular, katıldıkları uzmanlaşmış spor faaliyetlerinde yetenekleriyle öne çıkarak bir üniversite bursu kazanıp, düzenli bir ücret almadan sporculuk yaşamlarını devam ettirebilirler. Sportif faaliyetin, hayatı idame eden gelir unsurunu sağladığı ve kişinin sosyal hayatında bu faaliyete bağlandığı durumda profesyonel sporculuk olarak değerlendirileceğini (Erkal,Ayan,Güven, 1998:206), “profesyonellik” kavramının “mesleki” kavramını karşıladığını göz önüne alacak olursak; katıldıkları ağır antrenmanlar ve müsabakalar karşılığında önemli bir kısmı ücret almayan bu tip sporcuların “elit sporcu” olduğu; ancak “profesyonel sporcu” olmadığı ileri sürülebilir. Bu sporcular arasından özel yetenekleriyle öne çıkanların sporculuk sürecinde, üstün sportif performans karşılığı, el altından ya da kayıt dışı alınan ücretlerin devreye girmesi “profesyonelleşme” eğilimine işaret edebilir. Son tahlilde “elit sporcu” kavramının, hem talimatlarca “amatör” olduğu tanımlanan kategorilere hem de profesyonel spor kategorisine ait olabildiğini söylemek yerinde olacaktır.

Bir Meslek Olarak Amatör Futbolculuk

Amatör futbolcu “Futbol faaliyetine katılması ile ilgili zorunlu giderler (konaklama, malzeme, sigorta ve antreman giderleri) dışında herhangi bir ücret almayan futbolcu” (TFF Amatör Futbolcu Lisans ve Transfer Talimatı, 2008:1, md.4/e) olarak; Profesyonel futbolcu ise “Bir kulüple yazılı sözleşme yapmış olan ve kendisine futbol faaliyetleri kapsamında yaptığı harcamalardan daha fazla miktarda ödeme yapılan futbolcu” (TFF Profesyonel futbolcuların statüsü ve transferleri talimatı, 2009: 4, md.3) olarak tanımlanmaktadır. “Profesyonel” teriminin semantiğine bakıldığında, İngilizce “profession” teriminden türediği, terim olarak “mesleki” anlamına geldiği görülmektedir. Bundan yola çıkarak bir yorum yapılacak olduğunda, salt “profesyonel futbolcular”; hayatlarını idame ettirmek için bu mesleği icra eden kişiler olarak görülebilir. Bu da profesyonellik ve amatörlük arasında keskin bir ayrımın oluşmasına, sırasıyla, ilki yoluyla para kazanılarak geçim sağlandığına; ikincisinde ise basit bir deyişle zevk için futbol oynandığına dair izlenimlerin oluşmasını tetiklemektedir. Ancak işleyişte durumun pek de böyle olduğu söylenemez. Amatör futbolun nasıl icra edildiğini ve toplumsal dinamiklerini anlamak açısından, aşağıdaki satırlar açıklayıcı görünmektedir:

...gerçek amatör futbolcu için masrafları üstlenme koşulu öngörülmüşse de, günümüzün ekonomik şartlarında semt takımları futbolcuları dahi her türlü masraflarının kulüplerince karşılanması beklentisi içerisinde dirler. Hatta

futbolcunun ve takımının koşullarına göre bir futbolcunun kendi masraflarını karşılamasını bekleme bir yana, Ankara Amatör kümesinde başarılı veya isim yapmış bir futbolcunun üçüncü profesyonel ligdeki bir futbolcudan daha fazla para kazandığını dahi gözlemleyebilmek mümkündür. Ortalama yedi ay süren amatör küme sezonu boyunca birinciliğe oynayan bir takımda başarılı bir sporcu primleriyle birlikte bir milyarı üzerinde para kazanabilmektedir. Aylığa indirildiğinde bu meblağ sıradan bir 3. Lig takımı sporcusunun aylık gelirini geçebildiği gibi yirmi senelik kıdemi bulunan orta derecedeki bir devlet memurunun gelirinin haydi haydi üzerine çıkar (Teoman, 2001:92-93).

Türkiye’de profesyonel-amatör ayrımına bakıldığında bazı belirsizlikler ve iç içe girişler göze çarpmakta, yaşanan durum bu ayrımı keskin çizgilerle belirlemeyi zorlaştırır görünmektedir. Fişek, amatörlüğün dünün özlemi; profesyonelliğin ise bugünün gerçeği olduğu belirtmekte; profesyonel-amatör ayrımının yapay bir ayrım olduğunu belirtmektedir. Üst düzeydeki tüm sporcuların yeteneklerini sergilemek için el altından ya da açıkça para aldıklarını, bunun da başta yöneticiler ve herkes tarafından bilindiğini vurgulamaktadır (Fişek, 2003:61-62). Durumdan da anlaşıldığı gibi, “el altından para alma” metaforu, “gizli profesyonellik” olgusuna işaret etmektedir. Çünkü burada sporcu, icra ettiği spor performansı karşılığında, kayıt dışı ve gizli şekilde ücret almaktadır. Böylelikle amatör ve profesyonel ayrımları da bir bakıma gerçeği yansıtmamaktadır. Bu ayrımın Türkiye’de nasıl bir görüntü sergilediğini anlamak açısından, profesyonelden amatöre uzanan futbol liglerinin dikey (yukarı-aşağı) örgütlenme biçimini göz önüne almak da açıklayıcı olmaktadır. Fişek, profesyonel ve amatör futbol arasındaki yapay ayrımı, liglerin örgütlenme biçiminden yola çıkarak özetlemektedir:

Öylesine yapay bir ayrım ki, amatör futbol, en üstte profesyonelliğin yer aldığı bir merdivenin ilk basamağı, profesyonelliğe geçiş için olgunlaşma hazırlıklarının yapıldığı bir uğraşı sayılıyor. İşte, Türkiye’deki durum bunun somut örneği. Futbolda amatör kümeler, birinci, ikinci ve üçüncü profesyonel liglerin “bekleme odası” olmaktan öteye işlevsiz (Fişek, 2003:62).

Amatör futbolun, bir serbest zaman uğraşı olarak zevk için oynamanın ötesine giderek birincil bir meslek ya da başka meslekleri olsa da ek iş yapmak isteyenler için bir istihdam alanı haline geldiği bilinmektedir. Bölgesel Amatör Ligden futbolcular para talep etmekte ve gelir sağlama durumunun daha alt amatör liglere kadar indiği görülebilmektedir. Amatördeki birçok futbolcunun 5-10 bin peşinat, 1000 TL gibi maaşlarla anlaştığını ancak bu anlaşmaların kulüp ve futbolcu arasında profesyonel liglerdeki gibi resme sözleşmeye dayanmayıp sözlü olarak yapıldığını ileri süren Bucak, bu süreci; “(...)Amatör ligler, artık takım sayısı azaltılan ve yaş sınırı koyulan profesyonel liglerde yer bulamayan futbol emekçilerinin ekmeklerini kazandıkları bir yer. Ayrıca mesleği bulunan amatörlerin de ‘ek iş’ kapısı. Bölgesel Amatör Lig’in sadece adı amatör, yoksa ismini ‘4. Lig’ yapsak yanlış olmaz. Süper amatör liglerde de futbolcuların hemen hemen hepsi para talep ediyor. Bu

durum 1. Amatör seviyesinde de yaygınlaşmaya başladı. Elbette tamamen amatör ruhla devam eden kulüpler var” şeklinde ifade etmektedir (Bucak Efkan, 30/10/2013, http://www.radikal.com.tr/yazarlar/efkan_bucak/amatore_de_sozlesme_gerek-1158054, 03.11.2013). Amatör futbolculuğun oyundan işe dönüşümünü gösteren bu süreç, futbolun ticarileşmesinin amatörliğe de yansıdığını göstermektedir. Talimatlarda da tanımlandığı gibi, futbolcuların sadece sportif anlamdaki zorunlu masraflarının karşılandığı ve hobi faaliyeti olarak oynadığı futbol karşılığında herhangi bir ücret almadığı amatör liglerin, uygulamada amatör futbolcunun gelir sağladığı bir istihdam alanı haline geldiği gözlenmektedir:

Bundan 10 yıl öncesine kadar amatör kümelerde gerçekten de para almadan ya da çok küçük primler karşılığında, yabut sezonluk bir videoya ya da dikiş makinesine oynayan futbolcular vardı. Ancak 80'lerin sonundan 2000'lerin başına kadar Türk futbolundaki kontrolsüz profesyonel takım sayısının artması, sonrasında bu sayının birden aşağı çekilmesi birçok profesyonel futbolcuyu ortada bıraktı. Yeni statülerle 3. Lig'e çıkışın zorlaşması kulüpler arasında rekabeti artırırken, profesyonel futbolcuların yüksek meblağlar karşılığında amatöre dönmesine yol açtı. Gözünü profesyonel lige çeviren birçok kulüp de ciddi yatırımlar yapmaya başladı (Bucak Efkan, 08/10/2009, Amatörde de artık para konuşuyor, <http://www.radikal.com.tr/radikal.aspx?atype=haberyazdir&articleid=958136>, 03.11.2013).

Amatör futbolun, faillerine (futbolcular, antrenörler, yöneticiler), “toplumsal hareketlilik” imkanı sağlayan bir bağlam oluşturduğu da gözlemlenmektedir. “Toplumsal hareketlilikten anlaşılan önce birey ya da bireylerin toplum içinde konum ve durumlarını değiştirebilmeleri olanaklarıdır. Başka deyişle ise toplumsal hareketlilik, kişi ya da ailelerin toplum basamakları içindeki yerlerini değiştirebilme az ya da çok olanıdır. Ve bu olanak, açık toplumlarda daha kolay, kapalı toplumlarda ise daha güç elde edilebilmektedir” (Sezer, 2011:123). Futbolu, meslek olarak icra eden ve bu işten geçimini sağlayan futbolcular bir üst liglerdeki takımlara transfer olarak, statülerini ekonomik ve toplumsal açıdan yükseltme şansları elde edebilirler. Spor yoluyla sosyal hareketlilik, yine daha çok “profesyonellik” bağlamına atfedilse de, “(..)gizli profesyonelliğin bulunduğu bazı spor dallarında da gelir seviyesinin ve hayat tarzındaki yükselişin doğurduğu dikey hareketliliğe de rastlanabilmektedir” (Erkal, Ayan, Güven, 1998:193).

Sporun bir sosyal hareketlilik aracı olması, onun mesleki boyutunu ve istihdam boyutunu öne çıkarmaktadır. Dar anlamda emek faktörünün üretim sürecinde bir girdi olarak kullanılmasını ifade eden istihdam (Gündoğan vd., 2012:9), emek açısından düşünüldüğünde “yaşamsal” bir öneme sahip bulunmaktadır (Işığışık, 2011:19). Amatör futbolun da “gizli profesyonellik” sürecini içeren, bir tür istihdam alanı olduğu görülmektedir. Amatör futbol liglerinde bu işten gizli ya da

kayıt dışı süreçlerle para kazanan kişilerin, futbolu meslek olarak yapan ya da bir işte çalışıp arta kalan zamanlarında amatör futbolculuk süreci götüren kişiler olduğu görülebilmektedir. Antrenman süreçlerinin genellikle hafta içi akşamları düzenlendiği Amatör futbolun, kayıt dışı süreçlerle “geçim kaynağı” olma yönü de göz önüne alındığında, “enformel sektörel”⁶ üretim ilişkilerinin unsurlarını da barındırdığı söylenebilir.

Metodoloji

Araştırma iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümü “kuramsal” bölüm oluşturmaktadır. Birinci bölümde konuyla ilgili literatürden yararlanılmış, “amatörlük” kavramının farklı kavramlarla ilişkisi ve bir meslek haline gelişi irdelenmiştir. İkinci bölümü ise, amatör futbolculara yönelik birincil veri elde etmek amacıyla yapılan anket uygulaması oluşturmaktadır. Anketler 2013 Kasım-Aralık aylarında uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul ve Edirne illerinde Amatör Kümedeki takımlarda oynayan futbolcular arasından “basit tesadüfi örnekleme”ye dayanarak seçilmiştir. Uygulanan anketlerden eksik doldurulan ve güvenilir olmayanları iptal edilmiş, anketlerden 148 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Anketler Bölgesel Amatör Lig, Süper Amatör Lig, 1. Amatör Lig oyuncularına uygulanmıştır. Anket verileri SPSS 17 istatistik programında değerlendirilmiş, Frekans Tablo ve Çapraz Tablo analizleri şeklinde araştırmada ortaya konulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Örneklemdaki amatör futbolcuların %12,8’i 18 yaşından küçükler, %45,3’ünü 18-23 yaş grubu, %20,3’ünü 24-27 yaş grubu, %18,9’unu 28-35 yaş grubu, %2,7’sini 36-40 yaş grubu oluşturmaktadır. 18-23 yaş grubunda oransal yoğunluk görülürken, 28-35 yaş grubu ve 36-40 yaş grubu gibi üst yaşlarda da amatör futbolculara rastlandığı göze çarpmaktadır.

Tablo 1: Amatör Futbolcuların Yaş Aralıkları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
18 yaşından küçük	19	12,8	12,8	12,8
18-23	67	45,3	45,3	58,1
24-27	30	20,3	20,3	78,4
28-35	28	18,9	18,9	97,3
36-40	4	2,7	2,7	100,0
Toplam	148	100,0	100,0	

⁶ Resmi kayıtlara girmeyen, kayıtdışı ticari ve çalışma faaliyet alanı.

Tablo 2: Futbolcuların Oynadıkları Amatör Lig Kategorileri

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Süper Amatör Lig	49	33,1	33,1	33,1
1.Amatör Lig	62	41,9	41,9	75,0
Bölgesel Amatör Lig BAL	37	25,0	25,0	100,0
Toplam	148	100,0	100,0	

Örneklemin %25'ini BAL ligi oyuncuları, %41,9'unu 1. amatör lig oyuncuları, %33,1'ini süper amatör lig oyuncuları oluşturmaktadır.

Tablo 3: Amatör Futbolcuların Kulüplerinden Sağladıkları Gelir Oranları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
0-400 t1	23	15,5	15,6	15,6
401-800 t1	29	19,6	19,7	35,4
801-1200 t1	26	17,6	17,7	53,1
1201-1600 t1	6	4,1	4,1	57,1
1600 t1 üstü	16	10,8	10,9	68,0
Gelirim Yok	16	10,8	10,9	78,9
Gelirim Düzenli	31	20,9	21,1	100,0
Değil				
Total	147	99,3	100,0	
Cevaplamayan	1	,7		
Toplam	148	100,0		

Amatör futbolcuların %10,9'unun "gelirim yok" diye belirttiği, %21,1'inin ise "gelirim düzenli değil" diye belirttiği görülmektedir. "Gelirim düzenli değil" diye belirten %21,1' in, düzensiz de olsa gelir unsuru taşıdığı söylenebilir. %15,6'nın 0-400 TL, %19,7'nin 401-800 TL, %17,7'nin 801-1200 TL, %4,1'in 1201-1600 TL, %10,9'un 1600 TL üstü gelir sağladığı ve bunların toplam oranı düşünüldüğünde; toplamda %68'lik oranın amatör futbolculuktan gelir sağladığı görülmektedir.

Tablo 4: Amatör Futbolcuların Oynadıkları Lig Kategorisine Göre Amatör Futbolculuğu Nasıl Bir İş Olarak Gördüklerine İlişkin Kanıları

		Futbolu nasıl bir iş olarak görüyorsunuz?				Total
		Asıl işim olarak görüyorum	Ek iş olarak görüyorum	Hobi olarak görüyorum	Kararsızım	
Şu an amatör liglerden hangisinde futbol oynamaktasınız?	Süper Amatör Lig	14	21	13	1	49
	1.Amatör Lig	23	6	30	3	62
	Bölgesel Amatör Lig BAL	32	2	0	3	37
	Toplam	69	29	43	7	148

Süper amatörde oynayan 49 kişiden 14'ünün amatör futbolculuğu “asıl işi olarak gördüğü”, 21'inin ise “ek iş olarak gördüğü” görülmektedir. Süper amatörde oynayan futbolcuların toplamda 35 (14+21) futbolcunun (%71) amatör futbolculuğu iş olarak gördüğü görülmektedir. 1. Amatör ligde oynayan 62 kişiden 23'ünün amatör futbolculuğu “asıl işi olarak gördüğü”, 6'sının “ek iş olarak gördüğü” düşünüldüğünde toplamda 29 (23+6) futbolcunun (%46,7) amatör futbolculuğu iş olarak gördüğü görülmektedir. Amatör futbolculuğu “hobi olarak görenler”in 30 kişiyle (%48) 1. amatör lig oyuncularında yoğunlaştığı görülmektedir. BAL ligi'nde oynayan 37 kişiden 32'sinin amatör futbolculuğu “asıl işi olarak gördüğü” (%86) göze çarpmaktadır. Denekleri oluşturan 148 amatör futbolcunun toplamda %29,1'nin amatör futbolculuğu “hobi olarak gördüğü”, %19,6'sının “ek iş olarak gördüğü”, %46,6'sının ise “asıl işi olarak gördüğü” görülmektedir. 148 amatör futbolcunun toplamda 98 (69+29) futbolcunun (%66,2) futbolu iş olarak gördüğü göze çarpmaktadır.

Tablo 5: Amatör futbolcuların oynadıkları lig kategorilerine göre sağladıkları gelir oranı

		Şu an amatör liglerden hangisinde futbol oynamaktasınız?			Total
		Süper Amatör Lig	1.Amatör Lig	Bölgesel Amatör Lig BAL	
Şu anki kulübünüzden aylık geliriniz ne kadar?	0-400 t1	8	13	2	23
	401-800 t1	18	8	3	29
	801-1200 t1	15	2	9	26
	1201-1600 t1	0	2	4	6
	1600 t1 üstü	1	1	14	16
	Gelirim Yok	3	13	0	16
	Gelirim Düzenli Değil	3	23	5	31
Toplam		48	62	37	147

Amatör futbolculardan 1201-1600 T1 ve 1600 T1 üstü gelir sağlayanların daha çok BAL ligi'nde oynayan futbolcularda yoğunlaştığı göze çarpmaktadır. “Gelirim düzenli değil” ve “gelirim yok” diye belirtenlerin ise toplamda 39 (13+23) kişiyle 1. Amatör lig oyuncularında yoğunlaştığı göze çarpmaktadır.

Tablo 6: Amatör Futbolcuların Oynadıkları Lig Kategorilerine Göre Yaptıkları Haftalık Antrenman Sayısı

		Şu an amatör liglerden hangisinde futbol oynamaktasınız?			Total
		Süper Amatör Lig	1.Amatör Lig	Bölgesel Amatör Lig BAL	
Şu takımınızda haftada kaç antrenman yapıyorsunuz?	3 günden az	8	31	0	39
	3 gün	2	18	0	20
	4 gün	34	11	1	46
	5 gün	3	2	21	26
	6 gün	1	0	15	16
	Haftanın Her Günü	1	0	0	1
Toplam		49	62	37	148

Amatör futbolculardan haftada “3 günden az” ve “3 gün” antrenman yapanların toplamda 49 (31+18) kişiyle 1. Amatör ligde oynayan futbolcularda yoğunlaştığı görülmektedir. Süper Amatör ligde oynayan 49 kişiden 34’ünün takımıyla haftada “4 gün” antrenman yaptığı; BAL ligi’nde oynayan 37 kişiden 21’inin haftada “5 gün”, 15’inin ise haftada “6 gün” antrenman yaptığı göze çarpmaktadır. 148 futbolcudan 109 (20+46+26+16+1) futbolcunun (%73,6) takımıyla haftada 3 gün ve 3 günden fazla antrenman yaptığı göze çarpmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Amatör futbolun hitap ettiği yaş grubunun genişliği araştırmadan elde edilen verilerde de görülmektedir (Tablo 1). Amatör futbolun üst yaş gruplarına da hitap etmesi amatör futbolun kitle sporu işlevine ve aktif futbol faaliyetlerinin tabana yayılması işlevine işaret ettiği söylenebilir. Öyle ki “On dört yaşında bir yıldız takım futbolcusu için ileride iyi bir futbolcu olup büyük paralar kazanabilmek temel beklenti iken, yaşı otuz beşi aşmış bir ikinci amatör küme futbolcusunun beklentisi sadece manevi tatmine ulaşmak ya da takımındaki yaşça küçük çocuklara ağabeylik yapmak olabilir” (Teoman, 2001:92). Amatör futbol geniş kitlelerin zevk, sağlık ya da hobi amaçlı bir serbest zaman faaliyeti olarak katılabildiği bir bağlam sunarken aynı zamanda kitle sporu ve elit sporu arasında bir köprü görevi üstlenmektedir.

Araştırmanın sonucunda ortaya çıkan en çarpıcı veri ise deneklerin toplamda %68’lik oranının amatör futbolculuktan gelir sağladığının görülmesidir. Deneklerin 1600 TL üstü gelir sağlayan %10,9’unun büyük çoğunluğunu BAL ligi futbolcularının oluşturduğu göze çarpmaktadır. “gelirim yok” ve “gelirim düzenli değil” diye belirtenlerin belirgin bir biçimde 1. amatör lig oyuncularında yoğunlaştığı, üst lig oyuncularının daha fazla gelir sağladığı da göze çarpan bir diğer

veridir (tablo 3 ve tablo 5). Ortaya çıkan bu veriler, bir amatör futbolcunun yaklaşık olarak memur maaşı düzeyinde aylık gelir edinebildiğine de işaret etmektedir.

148 amatör futbolcunun %66,2'sinin futbolu iş olarak gördüğü göze çarpmaktadır. Özellikle BAL ligi oyuncularının %86'sı amatör futbolculuğu “asıl işi” olarak görmektedir. Deneklerin %29,1'i ise amatör futbolu hobi olarak görmektedir (tablo 4). Deneklerin bu soruya verdikleri cevaplarda “hobi” boyutuna oranla amatör futbolculuğu asıl iş (%46,6) ve ek iş (%19,6) olarak görme eğiliminin ağır basması amatör futbolun profesyonellik unsuru içerdiğini göstermektedir. Deneklerin %68'inin aylık gelir sağladığı da göz önüne alındığında amatör futbolculuğun profesyonelliğe (mesleki) ait olan “gelir” unsurunu taşıdığı ortaya çıkmaktadır.

Deneklerin %73,6'sının takımıyla haftada 3 gün ve 3 günden fazla antrenman yaptığı; BAL ligi'nde oynayan 37 kişiden 36'sının haftada 5 ya da 6 gün takımıyla antrenman yaptığı göze çarpmaktadır (Tablo 6). Bu durum, herhangi bir mesleğin gerektirdiği düzenli işe gitme sürecini göstermektedir.

Araştırmadan çıkan sonuçların gösterdiği gibi, amatör futbolculuğun profesyonellik olgusunun gelir ve düzenli işe gitme unsurlarını içerdiği görülmektedir. “Amatör olarak sportif faaliyete katılan kimse, gıda yardımı, sağlık, malzeme, araç ve gereç yardımı, eğitim harcamalarına yapılacak maddi bir katkı dışında bir imkan beklememelidir. Aksi halde amatörlüğü tartışılır bir hal alacaktır” (Erkan, Güven, Ayan, 1998:206). Amatör futbolculuk işleyişte gelir elde edilen bir istihdam alanı olabilmesiyle amatörlükten uzaklaşmaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak, bütün amatör futbolcuların amatör boldan gelir sağladığını iddia eden bir genelleme kaygısını gütmemekle birlikte; kavramsal olarak “profesyonellik karşıtı” olarak tanımlanan amatörlüğün “profesyonellik” ve “gelir” unsurunu taşıdığına rastlanması; amatör futbolculuğun “meslekleşme” sine işaret etmekte ve kendisine yüklenen kavramsal anlamından soyutlanmasına neden olmaktadır. Amatör futbolculuktan elde edilen gelirin kayıt dışı olması, bu alanın enformel sektöre özgü bir boyutu yansıttığını göstermektedir.

Yararlanılan Kaynaklar

- Amman, T. (2000). *Spor Sosyolojisi, Sporda Sosyal Bilimler*; İstanbul: Alfa Yayınları, Birinci Baskı, Eylül.
- Atabeyoğlu, C. (1991). *Türk Spor Tarihi Ansiklopedisi 1453-1991*, İstanbul: Fotospor.
- Bourdieu, P. (1997). *Toplumbilim Sorunları*, Çev: Işık Ergüden, İstanbul: Kesit Yayıncılık, 1. Basım.
- Bryant, J. E., McElroy, M. (1997). *Sociological Dynamics of Sport and Exercise*, United States of America: Morton Publishing Company.
- Bucak E. 08/10/2009, Amatörde de artık para konuşuyor, <http://www.radikal.com.tr/radikal.aspx?atype=haberyazdir&articleid=958136>, 03.11.2013

- Bucak E. 30/10/2013,
http://www.radikal.com.tr/yazarlar/efkan_bucak/amatore_de_sozlesme_gerek-1158054,
 03.11.2013
- Erkal, M., Ayan, D., Güven, Ö. (1998). *Sosyolojik Açıdan Spor*, İstanbul: Der Yayınları, Genişletilmiş 3. Basım.
- Fişek, K. (2003). *Sporun Anatomisi*, İstanbul: YGS Yayınları.
- Gündoğan, N., Biçerli M.K., Lordoğlu, K., Özkaplan, N. (2012). *Çalışma Ekonomisi I*, Eskişehir: T.C Anadolu Üniversitesi Yayını No:2675, Açıköğretim Fakültesi Yayını, No:1641, 1.Baskı.
- Hiçyılmaz, E. (). *Türkiye’de Futbol*, Yeni Yüzyıl Kitaplığı.
- Huizinga, J. (2006). *Homo Ludens: Oyunun Toplumsal İşlevi Üzerine Bir Deneme*, Çev: Mehmet Ali Kılıçbay, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2. Basım.
- Işığçok, Ö. (2011). *İstihdam ve İşsizlik*, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Kılıçgil, E. (1998). *Sosyal Çevre – Spor İlişkileri (Teori ve Elit Sporculara İlişkin Bir Uygulama)*, Ankara: Bağırğan Yayımevi.
- Kozanoğlu, C. (1996). *Türkiye’de Futbol: Bu Maçı Almaz!*, İstanbul: İletişim Yayınları, 1. Baskı.
- Kretchmar, R. S. (2005). *Practical Philosophy of Sport and Physical Activity*, Human Kinetics, Second Edition (İkinci Basım).
- Sezer, B. (2011). *Sosyolojinin Ana Başlıkları*, İstanbul: Kitabevi.
- Teoman, Ö. (2001). *Ankara’da Amatör Futbol*, Takımdan Ayrı Düzkoşu İçinde, Der: Tanıl Bora, İstanbul: İletişim Yayınları, 1.Baskı.
- TFF Amatör Futbolcu Lisans ve Transfer Talimatı (2008).
- TFF Profesyonel futbolcuların statüsü ve transferleri talimatı (2009).
- Wahl, A. (2005). *Ayaktopu&Futbolun Öyküsü*, Çev: Cem İleri, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1.Baskı.
<http://www.tff.org/Default.aspx?pageId=200&ftxtId=10581>, 02.11.2013
<http://www.tff.org/Default.aspx?pageId=200&ftxtId=18363>, 02.11.2013
http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&xarama=gts&guid=TDK.GTS.527442533af147.01983225, 02.11.2013
<http://medical-dictionary.thefreedictionary.com/elite+athlete>, 08.11.2013

Extended English Abstract

Football is the most massive attractive sport branch that makes it an area where masses want to join as active athlete not just a spectacle. The constant increase in the number of amateur footballers in Turkey indicates that active participation interest. It is seen that amateur soccer leagues from top to down in Turkey consist of Regional Amateur League (BAL), Super Amateur, First Amateur and Second Amateur leagues. In a process of rise of commercial value of football, how will the concept of amateurism be influenced from this process indicates an important problematique. The process of amateur football gaining economic value and especially transformation of amateurism to hidden professionalism in football requires the anaysis of the concept of “amateurism”. The purpose of the research; is to seek answer to the question which forms the basis question of the research “Is there the element of “income” which belongs to occupational property of professional football in amateur football?”.

Considering the process of emergence and development of football in Turkey, from the year of 1903 until 1951 professionalism adopted amateur status remained for 48 years. But certain events related to football players experienced also in foundation period, show that certain practices can be emerged which evoke professionalism. One of those events is, Fenerbahçe’s player, nicknamed Otomobil Nuri’s going the Altınordu Club also by convincing some of his friends in 1914. Altınordu was a strong club which Talat Paşa was the chairman who was the leading name of

The Committee of Union and Progress which was the ruling party of that period and representing the ruling party in football fields was effective in the formation of transfer rumour based on economic interest. The years which argument of professionalism in football began to be made publicly corresponds to the middle of 1930.

The essential discussion to be made in the context of amateurism and professionalism distinction in sport is related to the concept of “play”. Amateurism activity that is without intent to economic interest as a leisure time endeavor, placed amateurism as a concept in context of play. From this point the concept of amateurism and play overlaps with each other; it is observed that professionalisation phenomenon is inversely proportional with the concept of the play. In other words, the amateur football action, going away from play and going to professionalisation to the extent it is based on an economic interest; going to amateurisation in the context of play to the extent it is purified from material interest.

Another important issue to be made in the context of amateurism, is the argument to be made in the context of "mass sport" and "elite sport". Sport for elite athlete; is a compulsory activity which requires regularly and orderly training in athlete's sport branch under the supervision of a qualified trainer, certain days and hours of the week they have to train and have to participate in contests relevant sport branch in certain periods. Elite athlete is a person who participates sport as a full time job to sustain life or prepare himself/herself for this job for future years. Mass sport is a leisure time activity which has the aspect of being a physical activity for broad community that they participated with the aim of enjoyment, health or socialisation except the work process. The principal distinction between elite sport and mass sport is that; elite sport is done as an occupational and/or compulsory activity; mass sport is done as a non-occupational and liberating activity. Considering that all elite athletes don't gain income from compulsory sport activity, it must be denoted that all these athletes can not be considered as professional athlete. It can be propound that especially amateur football players aimed to move up to professional league in a team who at least 3-4 days of the week do straight running in the presence of trainer, station exercise, technical tactics and until the match day double-goal match training get close to elite sport from mass sport.

“Amateurism”, despite entering mass sport category epistemologically, investigating amateur football leagues' operation particularly in Turkey we can come across examples of that reflects amateurism provides opportunities for professionalism. It is encountered that BAL League, Super Amateur League and even 1. Amateur league football players even receive income from their work; the employment size of playing football as amateur stands out, it is observed that it can be done as "the real work" or "extra work". Amateur football at the same time, it should be noted that is an area for to raise the social and economic status, and thus allowing vertical mobility.

The research consists of two parts. In the first part of the research the concept of amateurism were tried to discuss in relation with different concepts; profession of amateur football player as being a job was examined. In the second part questionnaire technique was applied in order to gain primary data from amateur football. The questionnaire was applied in November and December, to 148 amateur football player in amateur leagues in İstanbul and Edirne who were chosen by “simple random sampling” method. The data obtained evaluated by SPSS 17 Statistics Program and were analysed in the form of Frequency Table and Crosstable. The results of the research are as follows: The width of the age group that amateur football appeals is conspicuous (Table 1). % 68 of participants provide income from amateur football. It is observed that top amateur league players provide more income (Table 3 and Table 5). It is emerged that % 66,2 of participants see football as a job (real job+extra job); players who see football as their real job concentrated on especially in BAL League players; % 29,1 of participants see football as a hobby (Table 4). It is observed that % 73,6 of participants train 3 days in a week and more than 3 days in a week with their teams; 36 people from 37 people playing in BAL league train 5 or 6 days in a week

(Table 6). It is emetged that amateur football which shows a feature of an employment area and which can be seen the process of regularly going work and earning income isolated from the meaning of amateurism and includes hidden professionalism. The element of undeclared income to be seen in amateur football playing, reflects a spesific feature of informal sector.